

IHE AHỤ NKE NÁADỊGHỊ ANỌ N'OKPURU IWU

Jemes 1:26; 3:1-18.

IHEÒMỤMỤ 359

Nke Ndi okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: "N'ọtutu okwu njehie adigh-akwusi: Ma onye nēgbochi ebughere-ọnu-ya abua bu onye nwere uche: (Ilu 10:19).

1. Isi-iyi nke Na-elu Ilu

- 1 Ire mmadụ nke anaapughị ikwa ngá bụ óké iheojọọ, Jemes 1:26; 3:1-6; Abù Qma 140:3; Ndi Rom 3:13.
- 2 Okwu Chineke amawo ụdị okwu ojọọ ọ bụla ikpé, Jemes 3:7-12; 14:16.
  - (a) Ikwuokwuazụ: Abù Qma 15:1-3; 50:19-23; 101:5; Jeremaia 9:3-5, 8; Ndi Rom 1:30; 2 Ndi Kọrint 12:20.
  - (b) Okwu efù: Job 11:2; 15:3; Ilu 29:11; Eklisiastis 5:3; 10:12-14; Taitos 1:10.
  - (gb) Igbasaa akụkọ ojọọ: Levitikos 19:16; Ilu 17:9; 18:8; 20:19; 26:20; Ndi Rom 1:29.
  - (d) Inyaisi: Jemes 3:5; Ilu 27:1, 2; Matiu 6:2; Ndi Rom 1:30; 2 Timoti 3:2.
- 3 Chineke gaebibi ndị ahụ nke naekwu iheojọọ, ma mee kwa ka ncheputa ojọọ ha niile dakwasị ha onweha, 2 Pita 2:10-12; Jud 8:10, 14-16; Nkpughe 21:8; Abù Qma 7:15, 16; 57:46; 64:1-9.

II Isiíyì nke Náatọ Ụtọ.

- 1 Mkparịta ụkà nke Onye Kraist bụ ihe banyere Eluigwe; okwu ya niile naeweli mmadụ niile elu dika ụlọ, Jemes 3:13, 17, 18; Abù Qma 15:3; Ilu 31:26; Ndi Efesos 4:29; Ndi Kọlọsi 4:6; Taitos 2:8; 3:2; I Pita 3:10, 11; Nkpughe 14:5.

NKỌWA DỊ ICHEICHE

Amara Ikwuokwu Ojọọ Ikpé

“Umu nke aju-ala, unu gēsi aña pụ ikwu ezi ihe, ebe unu bu ajọ madu? N’ihi na ọnu nēsite n’ihe nke obi nwebigara ókù nēkwu okwu. Ezi madu nēsi n’ezi àkù-ya atuputa ezi ihe: ajọ madu nēsi kwa n’ajọ àkù ya atuputa ajọ ihe. Ma asim unu, na okwu ọ bula madu gēkwu nke nābagh n’ihe, ha gāza ajuju banyere ya n’ụbọchị ikpé. N’ihi na agēsite n’okwu ọnu-gi nile gu gi n’onye eziumume, agēsite kwa n’okwu-ọnu-gi nile kpegbu gi” (Matiu 12:34-37).

Site n’okwu dī otú a ka Okwu Chineke ji ma ikwuokwu ojọọ niile ikpé náemeghi ebere. Ire nke onye anaagbanwebeghi obi ya naawụpụ iheojọọ mgbe niile dika mmiri nime ụwa. Ọ bụ okwu dī óké mkpà n’ezie, na mkparịta ụka anyi niile kwa ụbọchị gaabaghachị n’ebighiebi ikputa anyi maqbu ima anyi ikpé n’iru Chineke! (Gụọ Jud, 8,10, 14-16.)

Ụdị ebe ọgụgụ dī icheiche n’Akwaokwonsọ dika nke a nakuziri anyi na ikwuokwu ojọọ na omume nnuụisi niile megide Govment na Chineke Onweya naagakọ n’otù. Ozo kwa, agaekpé ndi náekwu okwu ojọọ ikpé siriike dika agaesi kpee ndi niile nupurisi megide Alaeze Chineke. Ọ buru na Chineke enyeghi ndi Mmuozosi ike ikpé onyeisi nke ndjiro nke umummadu, bu Setan ikpé mkwulu, udi nlezianya di aña ka umummadu náaghaghị inwe n’igbalisiike ijide inwe ha banyere ikwuokwu ososọ maqbu ikwu ihe ojọọ megide onye ọ bula maqbu banyere onye ọ bula maqbu banyere onye ọ bula.

Site n'igbaso òzízí niile nke dī n'Okwu Chineke, Pọl rịọrọ onyeisinchuàjà ahụ magbaghara bụ onye ọ naamataghị nkeoma, ọ bụ ezie na ọ dī ka agaasị na ikpé amaghị ya n'ihe o kwuworo [Gua Olu Ndi-ozí 23:2-5; Opupu 22:28; Eklisiastis 10:20.]

Ire Agwọ

Otù nime iheagha kachasị nkọ nke ekwensu nwere bụ mmadụ ikwu ibe ya okwu azụ. Setan bụ “onye na-ebo” ụmụnna ebubo (Nkpughe 12:10); ekwenu naeduhie karị mmadụ mgbe ọ naeme ka onye ahụ náekwu ihe ojọọ banyere onye ọzọ kwa mgbe kwa mgbe, ọ bụ ezie na ihe ọ naekwu nwere ike bụrụ eziokwu.

Ọlụ dīrị Onye Kraist ọ bụla karịrị ikwusa ndahie nke-nwa-nna ya nye ndi uwa; ọbuná mmehie ya ma ọ bụrụ na o mehieworo. Okwu Chineke sịrị “Umu-nnam, asi na ọ bụezie na anwude mmadụ mgbe ọ nọ ná ndahie ọ bụla, unu onwe-unu, bụ ndi Mụọ Nsọ nāchi, menu ka mmadụ di otú a guzozie nime Mụọ nke idinwayọ; nēlezi onwe-gi anya, ka aghara inwa kwa gi onwe-gi. Nēburitanu ibu nānyi ibeunu, nēdebezu-kwa-nu iwu Kraist n'uzọ di otú a” (Ndi Galatia 6:1,2). Ọ bụ ihe ana-apughị ime bụ ighotahie okwu a wee were ya dīka ike nke enyere mmadụ, iji kwue mmadụ ibe ya okwu azụ banyere ndahie ya ma-ọbụ mmehie ya. Ọ bụ ọlụ ekwensu ibibi mkpuru -obi nke ụmu mmadụ; ma na-ekwu kwa ihe ojọ banyere ndụ nke ụmụ mmadụ bụ nke na-adighị ewuli mmadụ elu dīka ulọ, ma-ọbụ inye Chineke otuto, kama ọ bụ nanị inyere ekwensu aka.

“Onye nējeghari dika onye nāgba ama ojọ nēkpughe izu nzuzu: ma onye mọ-ya kwesiri ntikwasobi nēkpuchi okwu” (Ilu 11:13) Ọzọ kwa, Onye nāgbakuta Chineke azụ nēzisa ise-okwu: ọzọ, onye nēkwu okwu azu nēkewa ezi eyi” (Ilu 16:28). Ndia bụ okwu ole-na-ole sitere n'Okwu Chineke banyere ikwu okwu azụ nke na-abaghị úrù ọ bụla na nke obi-ojọ. Ọ bughị ihe ngbagwoju anya na Jemes, site na mkpali Mụọ Nsọ, kwuwaputara eziokwu ahụ nkeoma mgbe o siri: “Ire bu kwa ọkụ, bụ uwa ahụ nke ajọ omume: iro nēguzo n'etiti ihe niile di ayi n'arụ dīka ihe nēnye arụ dum ntupọ, nke nāfunwu ire ahu ọkụ” (Jemes 3:6).

Inyaisi

Inyaisi bụ kwa otù nime ihe ojọọ nke dī n'ire mmadụ bụ nke apuru iji tunyere okwu efù, igbasa akukọ ojọọ, na ikwuokwuazụ. Baibul naakowa sị: “Onye nēkwu site na onwe-ya nāchọ otuto nke aka ya: ma onye nāchọ otuto nke onye zitere ya, onye ahụ bụ onye-ezi-okwu, ajọ omume adigh kwa nime ya” (Jón 7:18). Mpako bụ otù nime mmehie nke náeweta ahụhụ ebighịebi. Mmadụ inyaisi banyere onwe ya bụ mkpuru nke sitere n'osisi nke mpako. Ihe náakpata inyaisi abughị ihe ọzọ karịa mmadụ ime onwe ya ka amara na ọ bụ onye amaara aha ya, onye ebulikwara elu, na onye dī elu karịa mmadụ ọ bụla ọzọ. Ọtụtụ mgbe anaachọputa na ndi ahụ nke náanyaisi bụ ndi náerughị ihe ahụ nke ha naeti n'óké olu na ha bụ, ọ bụ kwa n'ihì nke a ka ha ji ná anyaisi. Enwere inyaisi nke dī nke dī n'ibuagha nke ndi Kraist, nke ziriezi ma kwesikwa ekwesị. Onye dere Abù Oma kowara ya sị, “JEHOVA ka nkpuru-obim gēji nya isi: ndi di ume-ala n'obi gānu ya, we nūria ọñu” (Abù Oma 34:2). OnyeKraist puru inyaisi nke ukwu banyere Onyembaputa ya dī Ukwu, na óké ọlụ Ya niile n'ebe ụmummadụ nọ. Ma inyaisi ọ bụla nke anarụ bụ mmehie!

Aha nke Onyenwe anyị

Onye Kraist nwere ihe mgbochi n'ebe ekwurekwu (ekwukwu) nke ire dī. Chineke ekwewo mkwà na Ya gaekpeputa ndi Ya site n'ebubo ụgha niile nke ekwensu gaeweta imegide ha. Okwu Chineke naakowa sị: “Ulo-elu di ike ka aha JEHOVA bu: nime ya ka onye ezi-omume nāgbaba, o we nọ n'elu” (Ilu 18:10). Ndi eziumume puru igbakwuru Chineke, ma nchebe Ya nke dī nsọ ka Ọ gaeji kpuchie ha site ná nhuju anya ọ bụla na n'ebe ire nke náekwu okwu nleli dī.

Iheomumụ banyere Abù Oma nke iriisii na anọ naakuziri anyi ihe banyere ụzọ niile nke ndi ná emebiiwu si emehie na mmeri nke Chineke naenwe n'ebe ha nọ. “Ndi muworo ire-ha dika mma-agma, ha edowo akú-ha, bu okwu di ilu: igba onye zuru okè akú n'ebe nzuzo di iche iche: na mberede ka ha nāgba ya, ha adigh atu kwa egwù.” Ma gini bụ ihe nchebe nke onye eziumume n'oge dī otú ahụ? “Ma

Chineke nāgba ha àkú; na mberede ka ntigbu niile ha bụ. Ewe me ka ha su ngongo, ebe ire nke aka ha nēmegide ha: ha nēfufe isi, bú onye ọ bụla nke nēlekwasị ha anya” (Abù Qma 64:7, 8).

Heman bú onye ya na eze dī ná mma, kwosoro Mòdekai ekworo ma chee kwa échichè ime ya ihe ọjọọ. O jiri aghughọ tọọ àtùmààtù ibuli onweya elu na ibibi ndụ Mòdekai. Onyenwe anyị mere ka nzube ya buru iheefù, ma ihe ọjọọ niile nke o zubere megide Mòdekai bjakwasiri ya. Ma nsopuru nke ọ choro inye onwe ya ka enyere Mòdekai. (Lee Esta 7;10.) Otú a ka Chineke naatughari ire nke ndi naemebiiwu imegide onweha, O naeji kwa mmebiwu ha niile bibie ha.

N’ogbo garaaga ọ buruwori ihe inyaisi nke ndi ochichi akaike na ọ buru na anogide n’ikwu okwuughu rue otutu ugbò na uwa ga emesia kwere ya dika eziokwu. Uwa naekwu kwa eziokwu mgbe ha naasi na ugha puru igaru okara uwa mgbe eziokwu ka “na-ejikere.” Ndi no n’anuru puru inabata udi okwu a, ma ugha apughị ikwada eziokwu. O dighi kwa udi iheojoo ọ bula nke puru ibibi eziokwu. Jisos kwuru si, “Mu onwem bu uzọ, na ezi-okwu, na ndu” (Jon 14:6). O dighi okwuughu ọ bula nke ekwensu kwuworori, maobu nke ọ gaje ikwu nwere ike igbanwe Okpara Chineke maobu Eziokwu nke Chineke obuna n’uzo dikarisiri ntà. Eziokwu sitere na Chineke; ma eziokwu, naagbanyeghi ihe isiokwu ya bu, apughị ikewapu ya site n’ebe Chineke no, n’ihi na Ya onweya bu isiiyi nke ihe niile bu eziokwu na ihe niile di mma.

Iheojoo na okwuojoo niile si n’ebe ekwensu no puta. Jisos gwara ndi naeguzogide okwu Ya si: “Unu onwe-unu sitere na nna-unu, bu ekwensu, ọ bu kwa ihe nāgu nna-unu ka unu nācho ime. Onye ahụ bu ogbu mmadu site na mbu, o guzogh kwa n’ezi-okwu, n’ihi na ezi-okwu adighi nime ya. Mgbe ọ bula ọ nekwi okwuughu, ọ nekwi ihe si n’ihe nke aka ya puta: n’ihi na ọ bu onye ugha buru kwa nna-ya” (Jon 8:44). Ya mere ikwu okwuughu maobu ihe na abughị eziokwu n’udi ọ bula naegosi na onye ahụ naeso uzo ekwensu. Chineke agaghị ele okwuughu anya oma, ndi niile naekwu okwuughu agaghị abata kwa n’Alaeze Chineke. “O dighi kwa ihe ọ bula emeruru emeru, ma-obu onye neme ihe-aru na ugha, gaba nime ya ma-oli, kama ọ bu nani ndi edeworo aha-ha n’akwukwo nke ndu Nwa-aturu ahu.” “N’azu obodo ka ha di, bu nkita niile, na ndi niile nāgwọ nsi, ma ndi niile nākwa iko, na ndi ogbu mmadu niile, na ndi niile nekperere arusi, na onye ọ bula nke nāhu ugha n’anya neme kwa ya” (Nkpughe 21:27; 22:15).

Obi nke OnyeKraist juputara n’ezi akụ nke Onyenwe-anyi, ọ ghaghị ikwu otú ọ gaadi Onyenwe ya mma. “Ma amamihe ahu nke si n’elu bia buru uzọ di ocha, emesia ọ di udo, nwe obioma, nekwenye okwu nkeoma, juputa n’ebere na ezi nkpuru, nenwegh obi-abu, nenwegh iru-abu. Ma ọ bu mkpuru nke ezi-omume ka ndi neme udo nāgha n’udo” (Jemes 3:17, 18).

AJUJU DI ICHEICHE

- 1 Gini mere ire ji buru ihe nke naadighi anọ n’okpuru iwu?
- 2 Gini mere Baijul ji si na okualammuo bu ihe naafunwu ire ahụ oku?
- 3 Onye bu nna nke ugha na okwu ojoo niile?
- 4 Gini gaeme ndi niile naekwu okwu ojoo?
- 5 Olee otu kwesiri ndi nke Kraist iji naekwuokwu?
- 6 Gini mere na ndi Kraist agaghị eso n’ikwuokwu naabaghị n’ihe?
- 7 Onye bu onye ahụ nke naebo umunna ebubo
- 8 Gini bu ihe nchebe nke OnyeKraist nwere megide okwuazu na nkwtoto?